

Telegraful Român

Organ național-biseric

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul înscris

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Idolatria de astăzi

Spunea cineva, zilele acestea, că trăim vremuri biblice.

Privind realitatea curentă a vieții, pot afirma că: *trăim în idolatrie*, — o idolatrie mai gravă ca idolatria biblică.

Idolatria biblică era o fază în căutarea divinității; — cea modernă stăruie în detronarea oricărei noțiuni de cuprins metafizic sau transcendent. Cea antică era expresie firească a instinctului religios, barbar, primitiv, — cea actuală este o acțiune conștientă și anarhică a materialismului ateu, făcută cu scopul de a nega tot ce constituie tradiție, religie, spirit și nemurire.

Idolul vremii, în teorie este rațiunea păgână, — în practică e banul atotputernic.

În fața acestui cult diabolic, care începe a-și discuta stăpânirea lumii, apostolii credinții în bună parte sânt timizi, sau dormitează. Credința lor nu funcționează cu tărie. Reprezintă imaginea apostolului Petru, mergând pe valuri și cufundându-se în spăimântat de violența vântului.

Cu toate acestea, mântuirea e posibilă. Hristos este aproape

de noi și ne cheamă — prin glasul sfântului apostol Pavel — «să lăpădăm păgânătatea și poftele lumești și... să trăim, cu întreagă înțelepciune, cu dreptate și curcnicie».

Glasul de chemare al vremii este: *să lăpădăm păgânătatea*. Să desființăm mentalitatea păgână a lumii cu toți idoli ei, și să-i aplecăm corectivul credinții izbăvitoare.

Logica rațiunii, care justifică crimele, și cultul banului, care oferă cărnii tot ce pofteste pe lume: bunuri, palate, plăceri și averi, — constituie oarbă rătăcire și cea mai întunecată idolatrizare, cea mai josnică păgânătate a vremii.

Admitem rațiunea, ca minte sănătoasă, ca funcțiune sau activitate a intelectului, sau ca lumină a judecății noastre.

Dar nu înțelegem rațiunea idol, care devorează sălbatec aspirațiile și drepturile legitime ale inimii. Barbarii și primitivii n'au ajuns la așa grad de idolatrie, încât să-și facă, din o parte a ființei lor, obiect de adorare, un zeu, un «chip cioplit».

Ar fi necesară această deosebire, între rațiunea idol și între

rațiunea lumină a minții, chiar și acelor gânditori fără sistem și filozofi fără Dumnezeu, cari vorbesc în numele rațiunii, — uitând că le lipsește tocmai ceea ce toată omenirea cu bun simț a numit și numește: rațiune.

Cât privește argumentele și mijloacele de strategie, de luptă și desarmare a idolatriei, ele sânt ușor de aflat în arsenalul unei minți *convinse* asupra cuprinsului creștin, — și în clocotul unei conștiințe deplin clarificate asupra chemării și răspunderilor sale duhovnicești.

Cu drept cuvânt s'a zis că «a sluji Evangheliei și Altarului nu e tehnică și metod, nu este ceva din domeniul logicii raționale, ci e misiune, e apostolat, e porunca logicii credinței și a unei lumini, care izvorește din voința lui Dumnezeu și din adâncurile tainice ale sufletului».

Păgânismul idolatriei moderne și Babilonul păcatelor contemporane se învinge așa, — altfel nu.

Pr. Il. V. Felea.

Despre vechile biserici din Zarand

În ședința publică din 21 Martie 1930, dela Academia Română, dl prof. *Silvia Dragomir* a făcut o comunicare cu privire la: *Vechile biserici din Zarand și ctitorii lor în secolii 14 și 15*.

Membrul Academiei, dl Dragomir, arată că pe valea Crișului Alb, în Zarandul de odinioară, s'au descoperit, sub tencuiala de var a bisericilor din Crișcior și Ribița, fresce de o mare valoare istorică. În biserica dela Crișcior s'au păstrat în afară de o aleasă pictură în stil oriental, și tabloul votiv, precum și alte fresce importante. Tabloul votiv reprezintă pe bătrânul jupân Bălea cu întreagă familia sa, închinând Născătoarei ctitoria din Crișcior. Alături de el stau soția, jupânița Vița, fiul său Iova și cei doi nepoți, Laslău și Ștefan. Pe peretele sudic al naosului din aceeași biserică sânt reprezentați sfinții patroni ai Ungariei, regii Ștefan, Emeric și Ladislau, iar pe peretele de către nord, din afară, e zugrăvită, în frescă, toată familia regelui Ludovic al Ungariei. După legile de atunci, fără acest omagiu, adus regalității ungare, nu s'ar fi îngăduit clădirea bisericii «sismatice». Biserica și pictura datează dintre anii 1385—87. Jupânul Bălea nu e cunoscut din alte izvoare, dar nepotul său Ladislau e menționat ca voevod, și în alte documente, din 1404 și 1445.

Tot atât de interesante sânt și frescele bisericii dela Ribița, unde asemenea ni s'au păstrat tabloul votiv și sfinții regi ai Ungariei. Ctitorii de

FOIȘOARA

Muzica și omul

— Dintr'o conferință —

Dintr'un haos, stătător din materii care nu știau cum să se unească, Dumnezeu a săvârșit un cosmos. Intr'o rânduire geometrică-geografică se așează pământul (cu văile și munții) și apele (cu râurile, lacurile și mările lor). Peste tot străbate întâiul suflu de viață... Timpul pământean își urmează, în spațiu și reglementat, mersul său... Primii oameni își trăiesc viața pastorală...

Fiecare manifestare a naturii își are melodia specifică... Pădurea cu freacă frunzelor, câmpia cu susurul ierbei, râul cu mormurul curgător și păsările cu ciripitul lor dulce, vântul cu șueratul său învrăjbit, și ploaia cu plânsul ei lung, adormitor, la care se adaugă multiplele simfonii de culori, străbătute ziua în *forissimo* de razele aurii ale soare-

lui și noaptea în *planissimo* de razele argintii ale lunii... Omul primitiv, nemesteșugit de rațiunea civilizației, și trăind viața în intimitate cu natura, — prin un proces psico-fiziologic inconștiu, percepe toate aceste armonii de culori și sunete și le adună aglomerându-le în sufletul său primitiv, ca apoi aceste armonii percepute din natură să-i acordeze coardele sentimentalismului încât sub inspirația unui dor oarecare nu i-a trebuit altceva, decât ca inima să-și treacă încet arcușul peste ele, ca — prin exprimarea vocală a omului — să se nască cea dintâi melodie omenească... Primei melodii îi urmează a doua, a a treia, până când se încheagă într'o înjghebare întreagă, — dând naștere cântecului — clasat de critică muzicală: «din inspirație populară».

Dar omul în evoluția sa precede mereu în *crescendo*. Nu se îndestulește cu exprimarea melodiilor vocale, ci năzuește, acum și cu ajutorul rațiunii, să-și făurească un instrument

cu care să imiteze mai concret oarecare armonii ale naturii. Din această năzuință ajunge să-și făurească cel dintâi instrument muzical. Rațiunea și-a spus și ea cuvântul, și omul începe să străbată primele drumuri ale civilizației.

Trecem apoi prin diferite perioade, epoci și faze de deznodăminte și de desfășurări ale evoluției omenestii. Omul trăiește acum, pe lângă rămășițe de viață pastorală, și o viață agricolă și industrială. Muzica lui este acum condusă de anumite reguli.

Fiecare epocă își are muzica sa, strâns legată de morala ei. Cea a creștinismului, — plină de misterul creației. Cea păgână stridentă și abruptă.

Trecem mai departe — urmând doar icoane fugare — până în timpul când omul dispune de posibilitatea compunerii. Se ivesc (individual) cei dintâi compozitori muzicali. Apar epocile de florescență muzicale.

Cu serenade, cu castelane și pagii sentimentali, jos lângă scara de

mătase care atârână pe balconul de marmoră roșie.

Ajungem în epoca genurilor muzicali, când arta muzicală ajunge în deplina sa eflorescență. Este epoca, în care oamenii, sub vraja divină a sunetelor desăvârșit armonioase, au în manifestările lor toată gingășia omenească.

Odată cu perfecționarea muzicii, se întărește și geniul de bine al omului. Sub vraja muzicii, omul se simte desbrăcat și de ultima rămășiță a animalismului său, — sânt momentele, când rațiunea de-abia șoptește, și vorbesc doar sufletul și inima.

Noi purtăm în sufletul nostru, din cele dintâi timpuri, muzica tuturor armoniilor, și când această muzică, pe care noi «ne-alcătuiții» o percepem, este sănătoasă, atunci este sănătos și sufletul nostru; când ea este bolnavă sau perversă, atunci și sufletul nostru devine bolnav sau pervers. Influența muzicii, asupra stării noastre sufletești, este *directă*.

aici sânt jupânii Vladislav și Miclăuș, cu soțiile lor Stana și Sora. Există și o veche pisanie din care se vede, că biserica s'a zidit și s'a pictat în anul 1417.

O deosebită importanță au frescele aceste prin faptul, că ne înfățișează două familii, care dețineau, la începutul sec. XV, roluri de frunte între români. Bălea dela Crișcior și fiii săi apar în costume de cavaleri, de o fină distincție, egali cu cavalerii nobil ai timpului lor, iar Vladislav și Miclăuș dela Ribîța poartă costumul vechi al boierilor români. Jupânița Ana din Ribîța, o fiică a ctitorului, e zugrăvită în costumul românesc din Munții Apuseni; cămașa e cu mâneci largi, înflorită, cu cusături românești la gât, pe piept și la încheetura mâinei, iar alțițele sânt late.

Di Dragomir închee, după ce mai face o analiză amănunțită a inscripțiilor slave și a documentelor, asupra cărora descoperirile acestea proiectează o lumină neașteptată.

Nr. 2541/1930 Ep.

Circulară

cătră toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

În legătură cu circulara noastră Nr. 660/1930 cu privire la francarea corespondenței oficiale, atragem atențiunea oficiilor protopresbiterale și parohiale, că în baza deciziei On. minister al instrucțiunii și cultelor Nr. 26086/1930 — pentru timbrele speciale primite pe credit dela oficiile poștale până la data de 1 April a. c. nu este a se plăti nimic, căci prețul acestor timbre privește pe acel minister.

Cu privire la francarea corespondenței oficiale după data de 1 April a. c. urmează să se ia noui dispozițiuni, cari se vor comunica.

Consiliul arhiepiscopesc.

Convocare

În baza ordinului Ven. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 1938 din 22 Februar a. c. și în conformitate cu dispozițiile legii și ale regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, subsemnatul comisar consistorial, convoacă prin aceasta adunarea protopresbiterală a tractului Bran pe ziua de **12 April 1930**, ora 9 a. m., în biserica cea mare din Zernești, unde după sfânta liturghie, la ora 11

a. m. se va deschide ședința adunării protopresbiterale electorale din tractul Branului, pentru alegerea noului protopop.

Onorații membri ai Consiliului protopopesc sânt rugați a se întruni în ziua de 11 April a. c., ora 4 p. m., în sala școlii din Zernești, spre a examina actele candidaților și spre a stabili lista de candidare.

Brașov, în 22 Martie 1930.

Protopop :
Dr. I. Blaga
comisar consistorial.

La începutul anului școlar*

Au trecut zilele plăcute de vacanță și voi, iubii elevi, cari mai aveți de continuat sau începeți munca delicată de elevi, ați venit cu puteri primenite și credem cu încredință tare de a răsbîi cu folos și peste anul școlar 1928—29.

Am dori ca cel dintâi gând al vostru să fie de a fi muncitori harnici, de a vă strădui neconținut spre perfecționare, spre dobândirea cunoștințelor necesare, pentru a vă feriți și pentru a fi folositori neamului nostru vrednic de viitor mareș.

Cu crezul acesta în suflet, cu dorința ferbinte în inimă de a crește din voi vajnici lucrători în câmpul desfășurat al științei și nenfricată apărători al culturii muncii și virtuții, în pragul anului nou școlar vă zic: «Bine ați venit», în acest locaș al culturii și virtuții, întemeiat prin jertfa și osârdia iubitorilor de neam și lege.

Mă folosesc cu multă bucurie de acest prilej, mai ales că pentru prima dată mă înfățișez în noua mea calitate de director, ca să vorbesc despre felul cum concep înflorirea acestei școli, care a fost în vremuri grele focar de lumină și vatră de căldură și prin ce se poate menține. Ea s'a deosebit de celelalte școli similare prin faptul, că a scos oameni cu cultură integrală, dezvoltând atât forțele intelectuale, cât și cele morale și fizice.

Găsesc multă asemănare între școală și pomul roditor. Precum bo-

* Vezi: Anuarul 65 al liceului ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov, pag. 3—7.

Prin simțul adevărului cunoaștem armonia universului. Când cunoaștem legea în natură, ajungem la stăpânirea puterilor ei și devenim puternici; când cunoaștem legea morală din noi, ajungem la stăpânirea noastră înșine și devenim liberi. Și tot astfel, cu cât mai mult înțelegm armonia naturii, cu atât participă mai intens viața noastră la bucuria creațiunii, și cu atât mai adevărată și mai universală devine expresia frumuseții în arta noastră. Cu cât sântem mai conștienți de armonia sufletului nostru, cu atât mai larg pricepem fericierea spiritului universal și în viața noastră, expresia frumuseții năzuiește către infinit prin bine și prin iubire.

Muzica e forma de artă cea mai pură și, de aceea, expresia imediată a frumuseții. În adevăr, noi simțim revoluția infinitului în formele finite ale creației ca o muzică tăcută și vizibilă muzică. Cerul de seară,

găfția florilor și rodnicia lui atârnă de vigoarea și sănătatea tulpinei, care scoate prin rădăcini din pământ puteri hrănitoare, tot astfel și înflorirea unei școli atârnă în primul rând de tulpina ei, adică de profesori, cari scot din ogorul vast al înțelepciunii și științei vlagă nesecată. Precum toate părțile unui pom, constituie un tot armonios, ocrotindu-se unele pe altele împotriva intemperțiilor, tot astfel se unesc și năzuiesc spre înflorirea școlii toți profesorii în conlucrarea armonică, pentru ca în unire să arunce în inimile tineretului sămânța înțelepciunii, a științei și virtuților creștine.

Școala aceasta a înflorit și în floare, fiindcă în sufletele slujitorilor la acest altar a ars și arde neîncetat râvna pentru binele obștesc, toți au avut și au viu simțul datoriei și trează conștiința, că de ei depinde formarea generațiilor viitoare, că ei crează operă de bronz neperitor în acest templu, închinat științei și virtuții. Iar, când prezentul îngrat nu li a arătat iubirea și recunoștința datorită, n'au descurajat, pentru că în împlinirea misiunii lor, cu privirile ațintite spre viitor, au găsit mângăeri înălțătoare. Nu mai încapă nici o îndolală că, unde sânt astfel de slujitori însuflețiți de cele mai binevoitoare sentimente față de cel încredințat lor spre cultivare și pătrunși de aceeași dragoste părintească, acolo se vor dezvolta florile minunate ale școlii. Nellpsindu-ne toate acestea avem un motiv mai mult a crede, că școala noastră sub scutul îngrijitorilor ei înțelepți va progresa tot mai mult.

Dar și voi, iubii elevi, sânteiți mădăritele, pe care cu iubire le primim azi spre îngrijire. Ați fost crescuți în ogoare diferite, din care v'ați smuls spre a fi plantați în această vastă, frumoasă și de Dumnezeu binecuvântată grădină a școlii noastre, în care au intrat și au ieșit sute și mii de tineri setoși de învățatură. Bucurați vă, că progresul acestei instituții depinde și de voi, bucurați vă, că și voi aveți partea voastră de contribuție la înflorirea acestei școli! Veți fi îngrijii și cultivați în același fel, nu cu gândul de a nesocoti felul individual de cugetare, de simțire și pricepere,

precum și aptitudinile înăscute ale flecăruții și fără nici o tendință de uniformizare. Dar, cu tot respectul cuvenit individualității, se poate forma între voi o unitate morală, datorită căreia să vorbiți același grai al adevărului și dreptății, să aveți aceeași râvnă după înțelepciune și știință, să fiți stăpâniți de același îndemn spre cele înalte, spre divinitate, care reprezintă idealul perfecțiunii.

Într'adevăr, când toți veți înseta după adevărata cultură, când veți prețui timpul precum minierul uleiul lampel, când veți disprețui distracțiile ușoare, tinzând spre o viață superioară, când pace și frăție va domni între voi, când veți practica virtuțile și mai presus de toate veți prețui credința noastră creștină și împlinirea voinței lui Dumnezeu, atunci să știți că veți contribui la înflorirea acestei școli.

Dați-vă bine seama, cât de important e faptul, că și de purtarea și atitudinea voastră depinde înflorirea acestei școli! Cu bucurie constatăm că numărul celor dintre voi, cari nu lasă să doarmă râvna pentru cultivarea spiritului, care se disting prin silința activă de a deveni mai buni, crește în continuu.

În această școală, din care au ieșit atâtea personalități echilibrate, pentru că pe lângă știință s'a cultivat și credința în Dumnezeu, domnește și e activ un suflu de muncă și silință, pentru menținerea cărui aveți datorita să luptați. Tradiția aceasta vă obligă, că având pururea ochii sufletești îndreptați spre lcoana curățeniei morale, cu diligența neobosită, cu podoaba cuvenită a smereniei și a modestiei, să vă miruiți inimile cu cele mai frumoase virtuți creștinești. Cu cât veți năzu mai mult spre această țintă, cu avânt tineresc și străduință bărbătească, cu atât mai mult vă veți împodobi și întări caracteru moral, devenind membri valoroși ai neamului. Cu atât mai luminoasă va fi și strălucirea școlii acesteia. Avem credința, că la finele anului veți sta în fața noastră, a prietinelor voștri, împodobiți cu cele mai folositoare cunoștințe, fără a vă mândri și cu virtuți alese, fără a fi vaniloși.

Pe aripile muzicii adevărate creștinul își înalță sufletul cătră Dumnezeu. Muzica este aceea care îmbină în sufletul omenesc toate simfonii de culori și armonii ale naturii. Il face mai perfect. Voi arăta două exemple opuse: Ascultând acordurile funebre din opera «Orfeu» a lui Gluck, ne stăruiesc în suflet neînțelesele legi ale firii și voind să pătrundem taina veșniciei simțim, cum se desprinde, de nu știu unde, eternul ecou al bulgărilor ce cad pe sicrie și care în ritmul lor necadențat ne îngână același cântec lugubru: «Nu cerceta aceste legi, că ești nebun când le'nțelegi». Ear «Serenata» lui Tosselli, cui nu i-a adus aminte de un gând frumos de altă dată, de florile ce-au murit într'o toamnă, de o lacrimă de demult...

Muzica renunță la violențe și șoptește inimii noastre adevărul, că blândețea e aceea care va stăpâni pământul.

care și repetă neobosit constelațiile, e ca un copil care uimit de misterul întâiului cuvânt rostit, îl îngână mereu și-l ascultă cu bucurie nețărmită. Când într'o noapte, ploioasă de Iulie, întunec negru acopere livezile și ploaia ropotitoare întinde văl după văl peste pământul somnoros, această monotonie a ropotului ploaiei pare însuș întunecul sonor. Rândurile întunecate de copaci, tușișurile de spini ce răsar deasupra luncii netede ca niște capete de înătători cu părul plin de apă, mirosul de iarbă umedă și de pământ, turnul bisericii ce se ridică din nelămuritul zăbranic de întunec ce împresoară colibe satului, toate sânt sunete ce se suie din inima nopții și se contopesc în sunetul ploaiei ce umple văzduhurile.

De aceea, poezii adevărați, vizionari, când cântă universul, preferă să-și împrumute expresiile din muzici.

Cântărețul are totul în el însuși. Sunetele se ridică de-a dreptul din viața lui. Nu este materie pe care el să o fi cules din afară. Cugetarea lui artistică și expresia ei sânt surori, foarte adesea sânt gemene. În muzică inima se manifestă imediat, ea nu e supusă capriciului nici unei materii străine.

De aceea muzica, chiar în stare de imperfecțiune, manifestă totuși la fiecare pas frumusețea în întregul ei. Ca mijloc de expresie, înseși cuvintele sânt o piedecă, întru cât sensul lor se lămurește de abia prin cugetare. Muzica însă n'are nevoie de lămurire; ea exprima ceea ce cuvintele nu exprima.

Și ceea ce e mai însemnat, cântecul și cântărețul sânt nedespărțiți, a plecat cântărețul, s'a dus și cântecul cu el; căci cântecul e contopit cu viața și cu bucuria maestrului.

Acest cântec al universului nu

De această înflorire lăntnică a școlii, care stă în devotamentul și înțelepciunea stujitorilor ei, în moralitatea și silința elevilor, e legată și înflorirea externă, adică numărul mare al populației școlare, ca semn al încrederii întemeiate pe păstrarea cumințe a trecutului bun. Mulțumesc fierbinte Providenței, care prin grija slujitorilor devotați, a contribuit la înflorirea acestei școli, dorind din inimă să se învrednicească și în viitor de această încredere unanimă.

Cum se va păstra această floare îngriită, cu trădă și osârdie, de atâția grădinari zeloși? Ea va dărnici, dacă părinții elevilor se vor uni puternic cu profesorii în opera educativă, al cărei scop e să desvolte cât mai complet și armonic puterile copilului, spre a-l face capabil să îndeplinească cu succes rolul, ce-i va reveni în viața socială și de stat. Setea de cultură, manifestată la noi în jumătatea din urmă de veac și dorința de a ajunge cât mai repede la nivelul popoarelor apasene, au contribuit să se acorde în școală cea mai mare importanță instrucției, îngrădind de cunoștințe, în dauna educației. Problema educației morale formează nă din preocupările de competență ale liceului nostru. Toate bunurile culturale pot deveni primejdioase, fără deprinderi de viață ordonată și cinstită. În această direcție concursul părinților e foarte prețios, fiindcă ei cunosc mai lămurit înclinațiile, gândurile, darurile sau lipsurile sufletești ale copiilor.

Părinții pot da îndrumări mai sigure; tatăl cu seriozitatea, autoritatea și puterea de care dispune; mama cu puterea blândă, dar totuși eficace, a iubirii. În puterea lor stă să înăbușe orice pornire rea și să cultive predilectiunile bune. Ei pot să sâdască în suflete, ca nimeni altcineva, virtutea grea a stăpânirii de sine și ascultării, porunca înaltă a iubirii recunoștinței, să implante în inimi simțul ordinii și să aprindă entuziasmul pentru tot ce este înalt și divin.

El îi pot deprinde, prin îndemnări și mai ales prin exemple, să socotească munca drept cea mai dulce mângâiere, recunoștința să le fie mândria și moravurile bune podoaba ca-

racterului. Când părinții vor lucra în unire perfectă cu profesorii, atunci le vor încredința spre cultivare copii se toși după învățatură, la care atenția a devenit a doua natură și silința trebuință sufletească. Prin această se va asigura înflorirea și progresul școlii, iar lucrarea profesorilor va fi ușurată și însoțită de mai mult sprijin. Să nu uităm că din semănătură lese ce ai semănat. Tinerimea este cum o crește familia, școala și biserica. Familia dă primele îndrumări pe drumul vieții care rămân neșterse, școala dă lumina, iar biserica căldura și avântul spre cele ideale. Intre aceste focare trebuie să fie legătură strânsă. Să întărim în elevi, prin sfaturi și pilde, voiața de a face bine, de a stăpâni pornirile rele, să sâdăm în sufletele tinere dragostea de Hristos, care face pe om blând, smerit cu inima, iubitor față de toți, fiindcă El nu aprinde patimi, ci liniștește și luminează sufletele.

Când însă defectele fiilor se vor ascunde din iubire exagerată; când strengăriturile se vor privi cu zâmbet indiferent; când se vor supraprețui, din vanitate condamnată, calitățile fiilor; când se va trezi în ei pofta după plăceri și goana după viață ușoară, prin pilda care le-o dă, deschizându-le calea să se subtragă din când în când dela datorii; când se vor încredința spre educare copil cu astfel de moravuri și înclinații, de sigur că munca profesorilor, ori cât de încordată ar fi, va avea prea puțini sorți de izbândă.

Rog pe Dumnezeu, ca numărul părinților serioși și cuminți, al mamelor evlavioase și bune, cari au sprijinit și până acum sforțările noastre, să nu scadă, iar noi să ne bucurăm neîncetat de sprijinul lor deopotrivă de binefăcător. Dea Dumnezeu să se păstreze legătura făcută cu noi și să crească copiii în frica Domnului și în râvna după înțelepciune și virtute!

Dar, copiii aparțin nu numai părinților, ci și bisericii și patriei, pe altarul cărora vor trebui să depună rodul copt al silințelor și virtuților. De ei, cari vor deveni conducători, va depinde în mare măsură țaria sau slăbirea acestor așezăminte. Iată, un imperativ de ordin creștin și național,

care cere părinților să dea mână de ajutor profesorilor în sforțările lor de a da bisericii și neamului caractere cu adevărat morale gata la orice sacrificiu.

În fine, pentru ca înflorirea școlii să fie perpetuă, ne mai trebuie un mare har, pe care rog Cereal să ni-l dea. Nu vreau să Te numesc pe Tine, Prietinel copiilor, îndurător față de toți, Protector al legăturilor tainice dintre oameni, Care prin adierea Ta blândă faci să crească sămănăturile și dai seceriș bogat, pe Tine, care nu trești virtutea și ocrotești artele și știința!

Nu Te numesc, dar cine nu Te recunoaște în fapturile și binefacerile Tale și cine nu-ți cere binecuvântarea? Oprește-Te, rămâi la noi, ocrotind ca îndararea Ta cea înaltă înflorirea acestei școli. **I. Moșoiu.**

Pentru Internatul de băieți ortodox român din Beiuș

Publicăm următoarele dintr'un APEL, primit astăzi, și adresat către toți foștii rectori, foștii profesori de studii (pedagogi), foștii elevi ai Internatului de băieți ortodox român din Beiuș și către toți iubitorii de jertfe pentru neam și pentru lege:

O mână de oameni din Beiuș, fruntași ai bisericii de legea românească, — având ca pildă pe fericitul fondator Nicolae Zsiga, — au decis ridicarea unui internat, pentru tineri, cari, an de an, se părădă la școlile din Beiuș.

Ideea plămădită în inimile acestor creștini și români buni a fost în-cuviințată și înfăptuită de înaltele noastre foruri bisericesti.

Cei mai mulți dintre ctitorii acestui lăcaș de cultură și educație, după ce și-au văzut visul cu ochii, au răposat în Domnul, ear puținii, câți mai trăesc, îmbrățișează cu scumpătate idealul înfăptuit.

Liniștit și modest internatul nostru își serbează acum 30 de ani de viață.

În acest interval a adăpostit, sub aripele sale, 2014 elevi, — întreținând în fiecare an, gratuit ori semi-gratuit, 6—10 elevi, săraci, diligenți și cu bună purtare.

Cele 11 camere, ce le-a avut internatul dela început, s'au dovedit curând neîncăpătoare.

Susținându-se numai din cotizațiile elevilor cu solvă, — internatul nici până astăzi nu s'a putut completa cu încăperile necesare; ear în starea de astăzi internatul nu mai poate să rămână.

Cei cari au trăit ani dearându-l în internat, au primit aici cunoștințele necesare, și au ajuns în frumoase situații sociale, vor primi oare nepăsătorii știrea despre situația grea a unicului nostru institut ortodox român de cultură și educație în aceste părți, — ori se vor însufleși cu toții și vor rețineri, prin daniile lor, acel sfânt locaș, ce ani dearându-l i-a ocrotit în brațele sale părintești, întemeind astfel un templu al recunoștinții lor?

Viitorul va da deslegare acestei întrebări, pe care noi am pus-o, neînștiți de soarta și viitorul acestui institut.

În mâinile Dvoastră, foștilor rectori, profesori de studii, și elevi ai internatului ortodox român de băieți din Beiuș, stă soarta și existența acestei instituții. La Domniile Voastre apelăm, în situația grea în care ne aflăm. Veniți în ajutorul nostru, să mântuim așezământul făcut de înaintașii noștri, să l facem tare și necătit, sare mândria neamului, a bisericii și a Domniilor Voastre, cari l-ați scos din moarte la viață.

Daniile se vor trimite la adresa: Direcțiunea internatului de băieți ortodox român, în Beiuș.

Comisiunea internatului se compune din dăii: Petru E. Papp, președinte, Dr. Gavril Cosma, delegat consistorial, și Moise Popovici, director.

Comunicat

În atențiunea preoțimii!

Se atrage atențiunea cucerniceii preoțimii asupra circulării Consiliului Nr. 2830—1930 publicată în Telegraful Român Nr. 23 a. c. privitor la exoperarea carnetelor pe C. F. R. și se invită a satisface acelei circulări, cel mai târziu până la 2 April a. c. ca preacucernicii părinți protopopi să poată înainta la Consiliu borderourile cu anexele până în 5 April.

Consiliul arhiepiscopesc.

se desparte nici o chipă de cântărețului său. El nu-i făcut din materie străină. E însă bucuria maestrului exprimată într'o formă infinită. E însă munca inimilor care se revarsă în muzică prin univers.

În fiecare sunet al acestei muzici e o perfecțiune, care e manifestarea perfectului în imperfect. Nici un sunet nu e perfect, dar fiecare oglindește perfecțiunea.

Ce are a face, că noi nu știm să tălmăcim adevăratul sens al acestei noi armonii? Nu e oare ca și când cu mâna atingem coardele și prin această atingere se deșteaptă întreaga lor eufonie? E graiul frumuseții, graiul iubirii care vine din inima bunilor și merge drept la inima noastră.

Rabindranat Tagore scrie undeva: «Aseară stam singur în întunecul plin de tăcere și ascultam glasul Celui ce cântă melodiile veș-

nice. Când mă culcai, gândul cei din urmă cu care închisei ochii, fu acela că chiar după ce conștiința dispăre în somn, dansul vieții continuă totuși în arena trupului meu adormit în același ritm cu stelele. Inima bate mai departe, sângele curge prin artere, și milioanele de atomi vii ai corpului meu vibrează unison cu strunele harfei ce răsună la atingerea maestrului divin».

Muzica adevărată trebuie să purceadă, nu din timp, ci din eternitate și să ne vorbească sufletului și inimii, — nu simțurilor! Căci muzica — după cum a spus-o nemuritorul Beethoven — trebuie să ne apropie de Dumnezeu și să-i răspândească razele asupra noastră. Aceasta este adevărata muzică. Cealaltă, zisă «modernă», abracadabrantismul erotic și exotic, nu este altceva decât o pervertire a muzicii propriu zise. Și, orice străduință de-a reinvia adevărata mu-

zică este năzuință de inobilare a sufletului omenesc.

Cortolan Bărbat.

(11) MONOGRAFIA bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de Pr. Iuliu Moldovan,
din Lasiul mare
(Urmare din Nr. 22).

După ridicarea școlii și caselor parohiale, deși am mai cerut an de an câte o jertfă mai mică dela popor pentru ridicarea unor superedificate pe curtea parohială ca: bucătărie de vară, șopron și alte lucruri mai mici, sarcinile bisericii s'au mai ușurat treptat, până când intrând perioada războiului mondial, am abdicat dela orice cheltuieli forțate pe popor, afară de cele împreunate cu susținerea învățătorului. În a. 1916 deși s'a înouit întreg incozostasul bisericii cu

icoane nouă, lucrute de pictorul Nicolae Baciu din Agărbici, a fost aceasta o jertfă benevolă a credincioșilor mei, care am însemnat-o la locul cuvenit în cuprinsul acestei monografii.

A servit neîntrerupt 21 ani și 9 luni, din 2 Februar 1902 și până în 2 Octomvrie 1923, când intrând ca paroh în Lasiul mare, mi-am adus aici condica cu datele despre trecutul bisericii din Crăciunel, pentru a prelucra monografia de față, ca să rămână pentru posteritate ca o bază la eruarea trecutului încă nedeslușit al bisericii și preoților din Crăciunel, cari s'au perândat după vremuri la această biserică.

Incepând cu anul 1924—1926, parohia a administrat-o preotul Ioan Scumpu din Boian, iar din 1926—1929 a fost instituit ca administrator parohial preotul Aron Coiuș, care s'a și așezat cu familia sa în comună, unde

Pomelnicul

episcopilor ortodocși ruși uciși, torturați și morți în anii 1917—1926

Sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe din Carlovitz, compus din episcopii refugiați din Rusia, a consemnat într-o listă pe toți mitropoliții, arhiepiscopii și episcopii uciși, torturați și morți în Rusia, dela începutul regimului sovietic din anul 1917 până în 1926.

O listă mult grăitoare.

Marea tragedie și groaza prin care trece sfânta biserică ortodoxă din Rusia, este cunoscută cetitorilor, din reviste și gazete, care descriu, în culori adevărate, persecuția deslănțită asupra clerului și a credincioșilor. Despre grozăvia acestei persecuțiuni își poate da o idee seama, dacă în veacul al XX-lea, — veacul civilizației — 71 de arhiepiscopi ai turmei cuvântătoare au pecetluit cu sângele lor adevăratele Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Câți păstori, câți buni creștini, urmând pilda arhipăstorilor și păstorilor lor, au murit pentru credința dreptmăritoare? Numărul și numele lor nu-l știe nimenea.

Dăm aici cu numele pe episcopii martiri, — ei sânt martirii întregii biserici ortodoxe — și numele lor trebuie înscris în istoria universală a bisericii creștine:

Agapit (Vișnevski) arhiepiscop din Ecaterinoslav, Agatador (Preobrazenski) mitropolit din Caucaz și Stravropol, Alexie (Dorodnitân) arhiepiscop din Vladimir, Alexie (Barovet), Ambrosie (Gudco) ep. din Saropuli, Anastasiu (Camenski) arhiep. din Irkutsc, Andronie (Nicolșki) ep. din Permi, Antonie (Florensov) fost ep. în Vologodsc, Arsenie (Timoteev) fost ep. de Omsc, Varnava (Nacronin) fost arhiepiscop de Tobolsc, Varsanofie ep. din Chirilov, Vasilie (Zimmer) ep. din Susdali, Vasilie (Bogoiavlenski) arhiep. din Cernigov, Veniamin (Cazanski) mitropolit din Petrograd, Vladimir (Bogoiavlenski) mitr. din Chiev, Vladimir (Șincovici) mitr. din Voronegi, Vladimir (Sencovskii) fost arhiep. din Don, Ghedeon (Pocrovskii) fost ep. din Vladicavcaz, Ghennadii (Tuberozov) episcop din Pscov, Gheorghii (Iaroșevskii) mitropolit din Varșovia, Ghermoghen (Dolganov) ep. din Tobolsc, Grigorie (Vakmir) fost ep. din Orlov, Grigorie (Verbișki) ep. din Borzen, Dimitrie (Sperovskii) † 6 Mai 1923, Eugeniu (Mertalov) ep. din Iuriev, Eusebiu (Nicolșki) mitr. din Crutici, Eutuniu (Eliev)

fost episcop din Balahna, Efrem ep. din Selenghin, Innocentii (Cremenski) ep. din Tareva, Isidor (Colocolov) fost ep. din Mihailovsc, Iacov (Peatnișki) mitr. din Tomsc fost din Cazani, Ioachim (Levișki) arhiep. din Nigegorod, Ioan (Smirnov) arhiep. din Reazani, Ioan (Smirnov) arhiep. din Irkutsc, Ioanichii (Cazanski) fost ep. din Arhanghelsc, Ioasaf (Calistov) arhiep. din Kolomensc, Laurențiu (Cnezev) ep. din Balahna, Leontii (Vimifen) ep. din Enotaevs, Macarie (Pavlov) ep. din Vladicavcaz, Macarie (Nevskii) mitr. din Moscova † 16 Februar 1926, Macarie (Gnevusev) ep. din Balahna, Metodi episcop din Petropavlovsc, Mihail (Crâlov) fost ep. din Oloneț, Mitrofan (Crasnopolșki) episcop din Astrahan, Mitrofan (Afonski) ep. din Podolsc, Neofit (Slednicov) ep. din Starobelsc, Nicanor (Cudreavțev) ep. din Bogorodsc, Nicodim (Șatulov) ep. din Bărnanesch, Nicodim (Cononov) ep. din Belgorod, Nicon (Rogidestvenski) fost arhiep. din Vologodsc, Pavel (Ivanovskii) ep. din Veazemsc, Palladii (Dobronarov) fost ep. din Sarapulsc, Palladii (Socolov) ep.-vicar din Astrahansc, Partenie (Levișki) fost arhiep. din Tula, Petru (Drugov) fost episcop din Smolensc, Pitirim (Ocnov) mitr. din Petrograd, Platon (Culbuș) ep. din Reveli, Serafim (Golubeatncov) ep. din Ecaterinburg, Silvestru (Olșevskii) ep. din Omsc, Simeon (Șleev) ep. din Ohtensc, Tihon (Bellavin) patriarh din Moscova † 25 Martie 1926, Tihon (Obolenski) mitr. U al, Filaret (Nicolșki) fost episcop din Astrahani, Christofor (Smirnov) fost ep. din Ufimsc, Juvenalin (Molcianov) ep. din Cozelsc, Teodor (Vlasov) ep. din Novozâbcov, Teodor (Lebedev) ep. din Prilușc, Teodor (Macoveșki) ep. din Masalsc † 1925, Teofrn (Ilișevskii) episcop din Solicams, — cu totul 71.

Fie veșnică pomenirea lor!

Diacon *Circov*.

Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu

CONVOCARE

Membrii «Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu» se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ținea *Duminecă în 6 April* a. c., la ora 2 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

Epitropii bisericii

Voi însemna mai în jos numele epitropilor, cari au servit la biserică ortodoxă din Crăciunel în șir cronologic, după datele de care dispune arhiva parohială.

Durere, afară de protocolul popesc, apoi protocolul cununaților din 1793 și protocoalele botezaților și morților din anii 1813 și 1814, nu am aflat alte acte din timpul preoților Nicolae și Ilie Popovici și nici din vremea lui Isac Oprea, din care aș fi putut descoperi șirul epitropilor din timpul lor și până după anul de revoluție 1848, când a început a servi preotul Natanail Oprea.

Din protocolul popesc al preoților Nicolae și Ilie Popovici aflăm numele alor doi epitropi între anii 1809—1813, ficoratorii Iacob Șerban și Petru Rus, cari își dau socotelile înaintea preotului Ilie Popovici de-

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul general al comitetului și raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1929.
4. Luarea la cunoștință a raportului general, aprobarea socotelilor și darea absolutului comitetului.
5. Eventuale propuneri.
6. Alegerea comitetului.

În prezenta adunării generale (Sâmbătă, 5 April a. c.) la ora 8 seara va avea loc în localul Reuniunii o consfătuire pentru alegerea comisiei de verificare a Raportului general și al Raportului cassei. Este de dorit să participe la această consfătuire cât mai mulți membri.

Sibiu, 21 Martie 1930.

Prof. N. Colan
prezident.

Stefan Duca
secretar.

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 2 d. a., adunarea generală se ține cu ori câți membri prezenți ar fi în aceeași zi și în același local la ora 3 d. a.

Propunerile din afară trebuie trimise comitetului Reuniunii cel puțin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

„Demiterea directorului seminarului teologic“ din Sibiu

— Desmințire —

Sub sugestivul titlu de mai sus, ziarul «Dimineața» din București în numărul său dela 17 Martie cor. în cronica dela Sibiu, publică la adresa mea câteva rânduri lipsite de adevăr, fiind — după propria declarație a corespondentului sibian al numitului ziar — rolul unei răsunări personale, de care nu m'am făcut cu nimic vinovat.

Se spune, că directorul seminarului teologic din Sibiu, Gh. Maior, a fost demis de consistor pentru neînțelegeri ivite între el și administratorul seminarului, și că n'a purtat grije de educația elevilor, ci a îmbolnăvit moralicește atâția tineri idealști, pentru care faptă ar trebui tras de cineva la răspundere.

Această afirmare intenționat insinuantă, lăsând loc larg fantesiei cetitorului, n'are nici un temei și nu se poate proba cu nimic. Directorul n'a fost demis; până acum n'a avut nici un proces, nici civil, nici bisericesc, deci consistorul (for judecătoresc) n'a avut prilej să pronunțe nici o sentință împotriva lui; administratorul seminarului n'a avut și nu are, ci e gospodăr în comun cu Academia teolo-

gică «Andreiană» de economatul academiei fără nici un fel de amestec din partea directorului seminarial, care n'are decât răspunderea instrucției și educației elevilor. Iar în ce privește această latură, am conștiința împăcată, că am fost pe drumul cel bun, despre care pot da probă elevii, părinții lor, colaboratorii mei, autoritatea mea supremă și ceice au urmărit mai deaproape viața acestei școli nouă.

Preotul *Gheorghe Maior*
directorul seminarului teol. ort.

INFORMAȚIUNI

Darul Regelui. Ministrul palatului, dl. Hiotu, a dat ministrului Franței la București suma de zece mii de franci din partea M. Sale Regelui Mihai ca ajutor pentru francezii păgubiți din cauza revărsării apelor.

Legea pentru apărarea liniștei și creditului țării, votată în ședința camerei din 24 I. c., pedepsește cu închisoare corecțională dela 3 luni până la 2 ani, pe toți cari vor fi răspândit în public prin publicațiuni, broșuri, ziare, circulări, afișe, sau vor fi colportat prin viu grai, fapte neadevărate de natură a produce panică sau de a turbura siguranța, ordinea publică și liniștea cetățenilor. Când răspândirea în public a faptelor neadevărate, prin mijloacele arătate mai sus, ar putea atinge încrederea în creditul statului, al instituțiilor de credit garantat de stat, precum și al instituțiilor de credit particular, sau va fi pricinuit un pericol sau o tulburare pentru creditul public și privat, pedeapsa va fi dela 6 luni la 3 ani închisoare corecțională. — Se vor pedepsi cu închisoare corecțională dela 1 an până la 3 ani toți acei ce vor fi adus cunoștinței publice acte sau fapte referitoare la interese superioare de stat, secrete prin natura lor sau declarate astfel de lege.

Teatru. Artiști de seamă ai teatrului național din capitală, în turneul lor prin țară, au reprezentat Miercuri seara, în teatrul sibian, lucrarea dramatică, *Marele Duhovnic*, a dlui V. Eftimiu. Bun cunoscător al teatrului, neobositul autor construște patru tablouri, cu scene surprinzătoare și impresionante, în deosebi primul tablou este cât se poate de dramatic și de mare efect, — cu toată acțiunea sa uneori puțin probabilă și nu d'ajuns de motivată. În rolurile principale au excelat dnii Calboreanu și Băltățeanu și dra Sorana Topa, lung aplaudați de sala plină, ca actori cu mari calități.

a stat până în a. tr. 1929. Părăsind comuna, din cauza mai multor neregularități de ordin atât administrativ cât și spiritual, parohia în a. tr. 1929 s'a pus din nou sub administrare, dându-se în grija parohului actual din Velț, Octavian Negrea, care o administrează și în momentul de față.

Pentru o mai bună orientare reasumez numele tuturor preoților cari au servit la biserică din Crăciunel:

1. Popa Oanea și popa Ion, afirmative preoți uniți (1733).
2. Nicolae Popovici (—1801).
3. Ilie Popovici (1801—1820).
4. Isac Oprea (1820—1848).
5. Natanail Oprea (1849—1899).
6. Nicolae Manovici paroh în Chezler ca administrator (1899—1902).
7. Iuliu Moldovan, scriitorul acestei monografii (1902—1923).
8. Ioan Scumpu paroh în Boian, ca administrator parohial (1924—1926).
9. Aron Cotruș ca administrator parohial (1926—1929).
10. Octavian Negrea, paroh în Velț, ca administrator parohial (1929—).

spre manipularea averii bisericești. Dela acești ani șirul epitropilor se pierde, în lipsa de date și acte parohiale până la a. 1850. De aici înainte șirul se urmează neîntrerupt până azi.

1. *Iacob Șerban* așa dar e primul epitrop despre care aflăm date în protocolul popesc la socotelile bisericii luate de preotul Ilie Popovici, unde face însemnări despre isprava acestui «ficorator» la care s'au aflat cu finea a. 1809 în bani gata 236 zloți și s'au dat celuilalt corator care a urmat: Petru Rus.

2. *Petru Rus* a servit ca «ficorator» din anul 1810—1813. Avea bisericii, capitalul de bani și vinul, s'au mai înmulțit sub îngrijirea acestui epitrop, care a vândut vinul bisericii și a ridicat 200 zloți și mai avea la arăta la locul său în această monografie al textul în copie a protocolului luat cu acest epitrop de Ilie Popovici

— pe lângă alte venituri cari le încasa el de pe iarba bisericii și din colacii dela Crăciun.

După mărturisirile credinciosului nostru fruntaș din Crăciunel Onușu Rusu cu locuința în ulița Cărpinișului, dela care am primit și locul noului cimiter în schimb pentru alt pământ din locul bisericii, acest ficorator Petru Rus a fost strămoșul său după tată.

3. *Precup Urian* (1850—1860).

4. *Naftală Goga* (1860—1865), moșul dlui Octavian Goga fost ministru, cel care mi-a comunicat multe întâmplări în legătură cu trecutul bisericii. Din timpul acestui epitrop a rămas un jurnal despre încasări de bani, vin și bucate, trecut prin revizua protopopului din Deag, Danil de Tămaș, capital mai mic, ca dovadă că după anul 1848, anul de revoluție, biserică nu a rămas cu prea mare capital.

Pagina Sf. Părinți

Sfântul Atanasie, părințele ortodoxiei

[Traducere adaptată după Tixeront]

I. Viața. — S'a născut între anii 293 și 298 probabil la Alexandria dintr-o familie grecească de origine și creștină. Cele două influențe creștină și greacă se manifestează în credința și scrierile sale; el ține însă din Egipt nobila sa independență și energia sa care întrecea orice măsură. În anul 312 a fost tuns întru cititor, iar în anul 320 hirotonit întru diacon de către episcopul Alexandru. Cu acesta a luat parte în 325 la sinodul I ecumenic din Niceea. În 328 a fost ales patriarh la Alexandria și hirotonit în 8 Iunie. În Sf. Atanasie ortodoxia niceană și-o aflat un înfocat apărător, iar erezia ariană pe dușmanul său cel mai temut. Ne este imposibil să intrăm aici în amănuntul evenimentelor cari i-au umplut viața, a intrigilor înscenate împotriva lui pentru a-l perde, a tuturor atacurilor a căror țintă a fost: înșirând toate acestea ar însemna să povestim întreaga istorie a arianismului. Dela început el are împotriva s'a meletienii (schismatici din Egipt) și partizanii lui Eusebie de Nicomedia, cari au îndulcit, din considerațiuni politice, răstăcirea intransigentă a lui Arie, făcându-se astfel și ei părtași ai acestuia. Condamnat la sinodul din Tir în 335, Atanasie e exilat de Constantin la Trêres, unde însă episcopul Maximin îl tratează cu cinste. Constantin moare în 22 Mai 337. Prin Constantin al II-lea, Atanasie e redat bisericii sale și intră triumfător în Alexandria în 23 Noemvrie 337. Nu rămâne decât doi ani. Coaliția eusebienilor, susținută de către împăratul Constans, îl nevoiește să plece în 19 Martie 339. Atanasie merge la Roma, unde papa Iuliu I. îl reabilitează. Sinodul din Sardica 343 confirmă această măsură. În urma intervenției lui Constantin, împăratul ortodox din Occident, Atanasie se poate reîntoarce la Alexandria în 21 Octomvrie 346. După această dată este a se așeza deceda de aur. zece ani de pace pe cari episcopul îi folosește întru apărarea adevăratei credințe, întru promovarea pretutindenea în dieceza sa și în Egipt a vieții creștine, întru desvoltarea instituțiilor mănăstirești. Dar Constans devine singur stăpân al imperiului în 353; persecuțiile împotriva lui Atanasie reîncep. În 9 Februar 356 trebuie să se retragă în pușturile Egiptului, acolo în mijlocul călugărilor, cari îi sunt devotați cu desăvârșire, el nu are a se teme de nimic. Într'aceia arienii triumfători să ceartă; Iulian se răscoală împotriva lui Constans, acest din urmă moare, Atanasie rechemat de către Iulian, revine în scaunul său la 21 Februar 362. De două ori mai este exilat de către Iulian în 24 Octomvrie 362 și de către Valens în 5 Octomvrie 365, dar aceste exilii sunt de scurtă durată. Se reîntoarce definitiv în 1 Februar 366 și moare în pace în 2 Mai 373. Biserica ortodoxă îi sărbătorește aniversarea în 2 Mai.

II. Caracter și apreențere. Două calități caracterizează pe Sf. Atanasie. Este fermitatea mai întâi în orice încercare, pentru a susține credința, pentru a rezista în fața tuturor puterilor ori care ar fi ele, pentru a suferi toate persecuțiile, care erau o urmare a puternicei sale credințe. Și-a dat viața pentru a face să triumfe învățătura despre întreaga divinitate a Cuvântului pentru consubstanțialitatea Lui cu Tatăl, pentru credința în Treimea ortodoxă: din această cetate nimenea nu-l va putea

alunga. Dar în același timp această intransigență sălbatică asupra principiilor de credință se dublează la Sf. Atanasie de un spirit practic admirabil, în eforturile pe care le face pentru a-și ajunge scopul. Nici un ajutor omenesc nu disprețuiește: toate resursele-i sânt folositoare, cu o singură condiție, ca să fie cinstite. El scrie, se apără, călătorește pentru a-și susține cauza, nu se expune în mod inutil, fuge când e de lipsă, își câștigă prietenii, își potolește partizanii prea zeloși, nu se teme să facă concesii adversarilor pe cari li vede dispuși a se apropia de el, a fost în stare să îndulcească chiar anumite formule pentru a ajunge la o înțelegere asupra fondului. Este un șef în plinul înțeleș al cuvântului, care își conduce cu artă trupele și care-și păstrează până la urmă prestigiul său indiscutabil. Victoria lui finală este opera Proniei fără îndoială, dar și rezultatul priceperii și abilității tactului său. Acest spirit practic se arată și în teologia sa, teologie care n'are pretențiunea de-a fi o sinteză științifică. Dogmele, și chiar divinitatea Cuvântului, sunt imaginate întotdeauna în raportul lor cu răscurpărarea, cu mântuirea și sfințirea sufletelor. Dacă Cuvântul nu este Dumnezeu, nu ne poate mântui nici îndumnezei: aceasta este rezonamentul la care revine fără încetare. «Atanasie nu este un teolog în sensul tehnic al cuvântului. Este un învățat un doctor, care comentează dogma așa cum tradițiunea și Scriptura i-le-au transmis» (Cavallera). — Asemenea, Atanasie nu este un scriitor pentru care expresiunea să aibă o valoare în afară de lucrurile pe cari le exprimă. Stilul său pozitiv, plin de fapte și de idei, nu conține nimic din ceace este retorică artificială și seducătoare. E puternic, dar precis logic: este stilul omului care pledează cauza sa și cea a dreptății cu ajutorul istoriei și-a textelor și, drept argumente, acumulează mai ales documentele și piesele de convingere.

III. Opera. — Nu vor fi amintite decât scrierile mai importante. a) Din punct de vedere dogmatic: 1. Cele trei discursuri împotriva arienilor (al patrulea nu e autentic) asupra dumnezeirii Cuvântului, operă capitală scrisă între anii 356—362. 2. Cele patru epistole către Serapion, asupra divinității Sfântului Duh (aceeaș dată); 3. Cele trei epistole către Epictet, Adelfin și Maxim, în cari Atanasie precizează doctrina despre Intrupare (370—371). b) Dintre scrierile istorico-polemice, indicăm: 1. Apologia împotriva arienilor, istoria anilor 330—348; 2. Istoria arienilor către călugări (358) care acopere anii 335—357; 3. Cele două epistole, despre decretul sinodului din Niceea, și Despre părerea lui Dionisie; dar mai ales 4. Epistola asupra sinoadelor din Rimini și Seleucia (359) care conține întreaga urmare a formulelor de credință ariene. c) Dintre operele de zidire și ascetică, să notăm: 1. tr tatul despre feciorie, care pare a fi autentic și 2. Viața Sf. Antonie (către 365) operă al cărei succes a fost imens. Atanasie a cunoscut personal pe Sf. Antonie, (mort în 356) și cartea lui era întemeiată pe amintiri vii. d) În fine, între epistole, trebuie să punem la o parte, Epistolele festale, un fel de porunci din decursul păresimilor, folositoare pentru a fixa cronologia carierei Sf. Atanasie.

(Opere complete în Migue Patr. Greacă t. XXV—XXVIII).

Gheorghe Secaș
profesor de teologie

Meditații

1. La Patimile Mântuitorului

Durerile Mântuitorului n'au fost toate mari și dureroase, n'au fost însă nici ușoare. Ținerea trupului, avută mai multe ore în grădina Ghetsimani, strânsoarea funiilor împrejurul mânilor, oboseala produsă de mersul Lui împedecat și mereu bătut, drumul la tribunale, foamea și setea, frigul nopții și alte suferințe asemănătoare, nu sânt comparabile cu biciuirea, încoronarea și răstignirea. Totuși, aceste dureri au făcut să sufere Mântuitorul tău.

Dacă într'adevăr te gândești să iai parte la Patimile Sale, dacă n'ai curajul să participi la durerile Sale grozave, caută și fă mai multe citiri, să nu te mulțumești a le privi din depărtare, sau să arunci asupra lor o privire sau cuvânt de milă. Dimpotrivă, fiindcă n'ai avut îndemnul de a încerca însuși acele mici suferințe, Mântuitorul ți-a trimis altele, de aceeaș valoare. Ținerea trupului ce trebuie s'o păstrăm la rugăciune, îndrăzneala persoanelor lipsite de educație, puțină foame și sete în timpul lucrului, mersul pe jos contra voinței tale, căldura și frigul anotimpurilor, câteva indispoziții fizice și dureri ale sufletului, sânt toate mici participări ale Patimilor pe care ți le ofere Mântuitorul. Ai fi nerecunoscător, după tot ce a făcut și face Mântuitorul pentru tine, ai fi lenevos și fără voiță pentru sfințirea Sa, dacă ai respinge darurile acestea ale Lui, sau dacă le-ai primi cum nu se cuvine.

Gândește-te la suferințele Lui, și suferă și tu pentru El.

(Din l. italiană).

Ionel Raftroiu.

2. Drumul Crucii

Isus Hristos ne arată, prin fapta Sa, drumul omenirii: e drumul spre Golgota, drumul Crucii, al suferinței unui Dumnezeu, în trup omenesc, care ne zice: «Eu sânt calea, adevărul și viața» (Ioan 14, 6).

Mântuitorul primește, de bună voe, sacrificiul pentru umanitate. Renunță, pe o clipă la măririle cerești, ca să ia trup plin de slăbiciuni, asemenea ție, o omule, și să lupte cu păcatul din lăuntrul tău, de care ai fost biruit. Iese triumfător, din drumul dureros, cum nu se poate închipui.

Drumul Calvarului e așternut cu spinii batjocurii, scuipării, palmuirii și biciuirii, și cu tot ceace urgia iudaică crede că găsește mai înșositor ca să umilească pe unul care s'a făcut pe Sine Fiul al lui Dumnezeu și «Împărat al iudeilor».

Suferința Lui începe de când vine în mijlocul lumii bolnave sufletește. Suferința crește în cei trei ani de activitate mesianică, în lupta dusă cu fariseii, cari caută să-l zădărnicească opera de mântuire și de alinător al oropsiților sortii.

Dar, totul este prea puțin față de sfințele sudori de sânge care cad, în ora rugăciunii pe țărâna însetată în grădina Ghetsimani, de pe fruntea Domnului și Mântuitorului nostru, lipsit acum de orice sprijin și mângăiere chiar și dela ceicei cu câteva clipe înainte li erau prietenii.

Pământul pătat de sângele atâtor nelegiuii, însetează după altceva... Așteaptă sânge nevinovat, răscumpărător. Pământul, încărcat cu păcate și fărădelegi, soarbe primii picuri din sângele expiator al Mântuitorului. Este sânge nou, dat de bună voe spre vărsare, pentru toți, pentru întreaga fire și deslegarea ei de păcat în etern.

La capătul Calvarului primește cunună de spini, dată Domnului Hristos, smereniei și pocăinței propovăduite de El. Abia l se mai recunoaște sfânta față, de înțepăturile spinilor —

cari lasă să se străvadă raza de seninătate și iubire față de lumea pentru care se jertfește...

E timpul pregătirii pentru a primi pe Hristos în tine... Întărește-te mai mult și te apropie cu credință mare de El... Luptă-te să te lapezi de omul vechi, al patimilor, care te duc pe poteci fără ideal. Vino la omul cel nou; vino la Isus Hristos!

Privește la înainte Mergătorul tău. El este în veci; iar tu urmaș și imitator modest al Lui. Mântuitorul croește drum necunoscut lumii. În juru-l sbucium și furtună. Noaptea care-l împrejmuiește este din cele mai înfricoșate. Prin ea străbate, plin de suferințe. Și ajunge la capăt, așa cum dorește: ca Dumnezeu să se preamărească prin El, care poate rosti acum îndemnul: «Îndrăzniți, Eu am biruit lumea».

Este îngust drumul Crucii Sale. Acelaș să fie și al tău, suflet bun, înțelept și plin de avânt, care simți trebuința să te înoiești de acum în puteri, spre a te ridica pe culmile idealului divin.

Bucură-te, că pentru aceasta ai pildă grăitoare, un Dumnezeu care privește năzuințele tale și îți vine într'ajutor când te hotărești să te unești cu El, pentru viața de veci.

Mărturiseste: Da, Doamne, voiesc aceasta! Ajută-mi, să mă lapd de tot ceace e deșertăciune! Ajută-mi să duc sarcina mea în drumul acestei vieți, care este drumul Crucii mele, prin care pot ajunge la Tine, la Adevărul și Viața veșnică.

Simeon Radu.

3. Fericirea veșnică

În urma păcatului, — ca să putem ajunge la bucuria biruinții, — trebuie să trecem prin dureri și moarte.

Eată însă că, prin dragostea nesfârșită a Domnului, chinurile Lui care au adus pacea și moartea Lui, ne dăruiesc viața veșnică. Păcatul este învins, moartea este moartă. Eată pacea Ierusalimului creșc.

«Și mi-a arătat mie rău limpede al apei vieții, luminos ca cristalul, ieșind din Scaunul lui Dumnezeu și al Mielului. În mijlocul uliței ei și al râului de o parte și de alta, lemnul vieții, făcând roduri douăsprezece, în fiecare lună dându-și rodul său; și frunzele lemnului spre sănătatea neamurilor. Și tot blestemul nu va mai fi acolo; și Scaunul lui Dumnezeu și al Mielului vor fi într'însa; și slujile Lui vor sluji Lui; și vor vedea fața Lui și numele lui pe frunțile lor. Și noapte nu va fi acolo; și trebuință nu au de făclie și de lumina soarelui; că Domnul Dumnezeu îi luminează pe ei; și vor împărăți în vecii vecilor». (Apoc. 22, 1—5).

Așa va fi viața celor aleși în jurul Regelui lor, Invingătorul tuturor dușmanilor. Corpul mistic al Mântuitorului este pe deplin desăvârșit. Atât Stăpânul, cât și stăpânitul au cunoscut durerile pământeste. Acum toți adunați laolaltă se bucură de aceeaș fericire. Pomul vieții, pierdut de Adam în raiul pământesc, a fost regăsit prin lemnul crucii.

Privirea noastră se îndreaptă lacomă spre această lume nouă, de unde durerea e izgonită pentru totdeauna; unde Dumnezeu va fi tuturor aleșilor săi neseecat și nemijlocit izvor de dragoste.

Câtă bucurie!

Domnul pururea cunoscut, pururea iubit. Domnul, începutul și sfârșitul oricărei creaturi, chemând la sânul Său pe cei aleși, reînviați întru mărire.

Eată biruința desăvârșită a dragostei Sale și a bunătății Sale.

Isus Hristos învinge. El domnește. El poruncește.

(După Mugnier).

Ioan Lascu.

„PLUGARUL“ cassă de economii societate pe acții în Săcădate

Convocare

Domnii acționari ai casei de economii «PLUGARUL» societate pe acții în Săcădate sunt invitați la

adunarea generală ordinară,

care se va ține la 21 Aprilie (a doua zi de Sf. Paști) în localul instit. la ora 4 d. m. cu următorul:

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghere privitor la gestiunea anului 1929 și darea absolutivului.
3. Decidere asupra profitului realizat.
4. Eventuale propuneri anunțate la Direcțiune.

DIRECȚIUNEA.

(20) 1—1

Activa		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1929.		Pasiva	
Cassa în numerar	14,613.—	Capital social	100,000.—		
Imprumuturi cambiale	603,700.—	Fond de rezervă	25,000.—		
Efecte	2,500.—	Fond special de rezervă	4,000.—		
Mobilier	100.—	Fond de binefaceri	1,000.—		
		Depuneri spre fructificare	474,489.—		
		Profit net	16,424.—		
	620,913.—				620,913.—

Cheltuieli		Contul Profit și Pierdere		Venite	
Interese la depuneri	48,501.—	Interese și proviziuni	94,718.—		
Spese	5,190.—				
Salare	8,000.—				
Impozite	16,603.—				
Profit net	16,424.—				
	94,718.—				91,718.—

Săcădate, la 31 Decembrie 1929.

DIRECȚIUNEA:

Toma Mabara m. p. I. Iordachie m. p. Ioan Stanciu m. p. Ioachim Moisin m. p.
Ioan Georgescu m. p. Ioan Petca m. p.

Subsemnatul comitet de cenzori examinând conturile prezente, le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele.

Săcădate, la 15 Martie 1930.

I. Petrișor m. p. Const. Stefan m. p. Ioan Roman m. p. Ioan Berghia m. p.

Nr. 129/1930.

(32) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a (doua) Loman, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoțești sânt cele fașionate pentru întregirea dela stat. Sesia parohială de 4 jug., o grădină de 2 jug. și folosirea cimitirului. Câte 1 (un) kilogram lână dela fiecare familie. Numerar Lei 5200 dela biserică. Dela comuna politică 4 st. lemne făcute în pădure.

Concurenții au să-și înainteze cererile și documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, acestui oficiu protopopesc și până în 8 zile înainte alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Sebeș, la 10 Martie 1930.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

PIAN în stare bună, se vinde cu prețul de zece mii Lei la portarul, Altenberg Nr. 4 Sibiu

(21) 1—2

Nr. 30—930.

(20) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia română-ortodoxă din Dobolii de Jos, județul Treiscaune, cu următoarele venite:

1. Locuință în natură, cu supraedificate economice, în stare bună.
2. Două jugăre de pământ cl. I.
3. Șeșze mii lei în numerar, din fondul bisericii.
4. Venitele după stola parohului a 1/3 parte.

Concurenții sânt invitați a se prezenta în biserică, pentru a să-și arate dexteritatea în tipic și cântări.

Dobolii de Jos, p. Ilieni, jud. Treiscaune, în 18 Martie 1930.

Oficiul parohial.

Pictură pentru bisericii

Subsemnatul pictor academic iau în întreprindere lucrări din branșa picturii în stil bizantin și repar picturi vechi cu prețuri potrivite și în condiții artistice ireproșabile. În atelierul meu se găseșc tablouri și icoane bisericăști artistice.

Am pictat și reparat biserici și posed certificate de apreciere din partea Onoratei comisii a monumentelor istorice.

Primesc lucrări în orice timp și la cerere mă deplaseșc în locurile unde e trebuință de pictură și de reparații interioare de biserici.

Pictor:

ILIE CHIDU
profesor de desen

(29) 3—3

Sibiu, Piața Regele Ferdinand Nr. 2

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgia bisericii ortodoxe
cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavski

și acum din nou editate și completate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650.—, plus spese postale Lei 30.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Prețul Lei 100.—, plus spese postale Lei 15

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

Intocmite pe temeul cărților «Viețile Sfinților»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Prețul Lei 225.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Piccolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș**. Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180.—, plus porto postal Lei 15.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Înalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Înalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericii române ortodoxe contemporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500.—, plus spese postale Lei 20.—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl **NICOLAE NEAGA**, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că sânt mai accesibile la înțelegerea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu împăntața lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș**. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto postal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procura pe seama On. preoțimii și a bibliotecilor parohiale.